

ENERGITILSYNET

Danish Energy Regulatory Authority

NESAs erhvervelse af stikledninger

Dato: 29.01.2001 · Journalnr.: 3/1320-0101-0001

Resumé

1. Primo november 2000 begyndte elforbrugere i NESAs forsyningsområde at kontakte Energitilsynet i anledning af, at NESA med brev havde henvendt sig til elforbrugere i forsyningsområdet vedrørende erhvervelse af stikledninger.
2. Stikledningerne, der i NESAs forsyningsområde er forbrugernes ejendom, ønskede NESA med brevet at overtage med henvisning til, at NESA efter ikrafttrædelsen af lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning ikke længere kunne påtage sig vedligeholdelsen af stikledningerne, medmindre NESA overtog ejendomsretten til ledningerne. Vedligeholdelsen var en service, som NESA ifølge brevet havde ydet forbrugerne siden 1902. Af brevet fremgik, at overdragelse i praksis ville ske til NESANET, og at omkostningerne til vedligeholdelsen af stikledningerne ville blive afholdt sammen med NESANETs øvrige netomkostninger. I tilbudet var der således formuleret en leveringsbetingelse om, at alle forbrugere uanset ejerforholdet til stikledningerne skulle betale til vedligeholdelsen af stikledninger over netprisen.
3. Foranlediget af NESAs tilbud vurderede Energistyrelsen, at stikledninger ikke var en del af det kollektive elforsyningsnet, men hørte til den private installation. Vedligeholdelse af stikledninger var således en kommerciel sideordnet aktivitet for kollektive elforsyningsvirksomheder.
4. Energistylens vurdering medførte, at NESA ændrede tilbudet til forbrugerne. I det oprindelige tilbud indgik som nævnt oven for en leveringsbetingelse om, at forbrugerne dækkede omkostningerne til vedligeholdelse af stikledningerne over prisen for NESANETs bevillingspligtige aktiviteter. NESAs tilbud var nu, at der i NESANETs generelle abonnement skete et fradrag på 16 kr. pr. år, og forbrugere, der accepterede NESANETs tilbud, ville blive opkrævet en betaling på samme beløb på en særskilt linie på elregningen. NESAs tilbud skulle iværksættes fra 1. januar 2001.
5. Energistyrelsen har præciseret, at leveringsgrænsen mellem det kollektive elforsyningsnet og den private installation er afgangsklemmerne på stikledningssikringsholderen. Selve sikringen er en del af det kollektive elforsyningsnet.
6. Med Energistylens vurdering om stikledningers status ifølge elforsyningsloven drejer sagen sig om:
 1. Energitilsynets beføjelser i sagen,
 2. økonomien for forbrugere, der ikke overdrager deres stikledninger til NESANET,
 3. om leveringsbetingelserne for NESANET, samt
 4. om forsyningsikkerhedsmæssige spørgsmål for forbrugerne.
7. Ad a) Energitilsynet kan behandle og afgøre sager om priser og betingelser vedrørende blandt andet el-området, hvor kompetencen ikke efter loven er henlagt til anden myndighed, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 163 af 26. februar 2000 om Energitilsynets opgaver. Konkret betyder det, at Energitilsynet kan behandle leveringsbetingelserne for NESANET. Endvidere kan Energitilsynet konkret bedømme størrelsen af det oplyste fradrag på 16 kr. pr. år i det generelle abonnement, fordi det generelle abonnement medgår til dækning af NESANETs bevillingspligtige ydelser efter elforsyningslovens § 69.
8. Vedligeholdelse af stikledninger er en sideordnet aktivitet uden for elforsyningsloven og derfor uden for Energitilsynets kontrol. Energitilsynet har af den grund ikke beføjelse til at foretage en kommerciel/markedsforingsmæssig bedømmelse af NESAs tilbud til forbrugerne.
9. Energitilsynet kan ifølge elforsyningslovens § 80 behandle og afgøre sager på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage. Energitilsynets kontrol med priser, aftaleforhold, leveringsbetingelser m.m. omfatter kompetence til - efter en forhandling - at gribe ind over for såvel ulovlige som urimelige forhold, jf. elforsyningslovens § 77.
10. Af elforsyningslovens § 77, stk. 1, følger, at Energitilsynet kan skride ind, hvis priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i elforsyningsloven.
11. Ad b) Der skal om økonomien for forbrugere, der ikke overdrager deres stikledning til NESANET, henvises til elforsyningslovens § 69 vedrørende indregningsberettigede omkostninger i prisen for kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser, og til elforsyningslovens § 70, stk. 1 og 2, om indtægtsrammer for net- og transmissionsvirksomheder.
12. Energistylens præcisering af, at stikledningssikringen hører til det kollektive elforsyningsnet, findes ikke at have

ekstraordinær kontrolmæssig betydning i relation til elforsyningslovens prisbestemmelser.

13. Energistyrelsens vurdering om stikledningers status ifølge elforsyningsloven indebærer, at NESANET ikke, som anført i NESAs oprindelige tilbud til forbrugerne, kan afholde omkostninger til vedligeholdelse af stikledninger sammen med de i elforsyningslovens § 69 nævnte omkostninger til NESANETs bevillingspligtige aktiviteter. Vedligeholdelse af stikledninger er en sideordnet kommerciel aktivitet for kollektive elforsyningsvirksomheder, uanset om det er virksomheden eller forbrugerne, der ejer stikledningerne i forsyningsområdet.

14. Sideordnede aktiviteter skal ifølge hovedreglen i elforsyningslovens § 47, stk. 4, holdes selskabsmæssigt adskilt fra den kollektive elforsyningsvirksomheds bevillingspligtige aktiviteter. Af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 186 af 20. marts 2000 om kollektive elforsyningsvirksomheders sideordnede aktiviteter følger dog, at sideordnede aktiviteter kan gennemføres i den kollektive virksomhed under forudsætning af, at de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5 % af omsætningen i virksomheden. Kravet er i henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, at der sker regnskabsmæssig adskillelse mellem de sideordnede aktiviteter og den kollektive elforsyningsvirksomheds øvrige aktiviteter.

15. NESANET vil gennemføre stikledningsaktiviteten som en sideordnet aktivitet. NESA har oplyst, at den regnskabsmæssige adskillelse af aktiviteterne medfører, at der sker et fradrag på 16 kr. pr. år i det generelle abonnement for alle forbrugere, uanset om der sker overdragelse af stikledningen eller ej til NESANET. Forbrugere, der overdrager deres stikledninger til NESANET, vil blive opkrævet 16 kr. pr. år, 20 kr. inkl. moms, på en særskilt linie på elregningen.

16. Energitilsynet kan på det foreliggende grundlag tiltræde, at der sker et fradrag i det generelle abonnement på 16 kr. i år 2001. NESANET skal over for Energitilsynet dokumentere fradragets størrelse, når NESANET har tilvejebragt det fornødne regnskabsmæssige grundlag herfor.

17. Fradraget skyldes, at der sker en omkostningsreduktion i NESANET. Omkostningsreduktionen sker, fordi omkostninger til vedligeholdelse af stikledninger ikke er indregningsberettigede i prisen for NESANETs ydelser efter elforsyningslovens § 69. Idet indtægtsrammen efter lovens § 70, stk. 1, skal dække de i § 69 nævnte omkostninger, skal der ske en reduktion i indtægtsrammen, som Energitilsynet efter elforsyningslovens § 70, stk. 2, udmelder til NESANET. Reduktionen af indtægtsrammen for NESANET skal ske første gang for år 2000. De nærmere regler for beregning af indtægtsrammer for reguleringsperioden 1. januar 2000 til 31. december 2003 er fastsat i bekendtgørelse nr. 290 af 1. maj 2000 om indtægtsrammer og åbningsbalancer m.v. for netvirksomheder og transmissionsvirksomheder.

18. Ad c) De kollektive elforsyningsvirksomheders leveringsbetingelser skal anmeldes til Energitilsynet i henhold til elforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1, hvori er bestemt, at de nævnte virksomheder skal anmelde priser, tariffer og betingelser for ydelser, der omfattes af bevillingerne, samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler efter Energitilsynets nærmere bestemmelse.

19. I NESANETs leveringsbetingelser skal fremgå forhold vedrørende stikledninger, der er i overensstemmelse med tilbudet til forbrugerne.

20. Ad d) Forbrugere, der ikke overdrager deres stikledning til NESANET, kan som hidtil selv påtage sig ansvaret for vedligeholdelsen af ledningen. Alternativt kan forbrugerne indhente et tilbud om vedligeholdelse hos eksempelvis en autoriseret elinstallatør.

21. Det skal i den forbindelse bemærkes, at elforsyningsloven ikke indeholder en bestemmelse om, at kollektive elforsyningsvirksomheder skal eje stikledninger for at kunne vedligeholde dem. Kollektive elforsyningsvirksomheder, herunder NESANET, kan på lige fod med eksempelvis autoriserede elinstallatører vedligeholde stikledninger som sideordnet aktivitet uden at have ejendomsretten til ledningerne.

22. Energitilsynet har modtaget særdeles mange henvendelser fra forbrugere der har været usikre på, hvorledes de skulle forholde sig til NESAs tilbud om at overtage stikledningerne. Energitilsynet har dog ikke efter elforsyningslovens bestemmelser om Energitilsynets virksomhed beføjelse til at foretage en kommerciel/markedsforingsmæssig bedømmelse af NESAs tilbud.

23. Men Energitilsynet finder i øvrigt, at elforsyningsloven ikke er til hindring for, at tilsynet afslutningsvis i sagen giver en kortfattet orientering om forhold, der kan afledes af Energitilsynets vurdering af sagen. Herunder er forhold, der taler for og imod, at forbrugerne overdrager ejendomsretten til stikledningerne til andre. For en overdragelse taler blandt andet, at den der modtager stikledningen får ansvaret for at holde forsyningen intakt ind til installationen. Imod en overdragelse af stikledningen uden fortrydelsesret taler blandt andet, at forbrugerne mister handlefrihed til senere at søge alternative tilbud på vedligeholdelse af stikledninger.

Afgørelse

Det meddeles NESA,

24. at NESANET i henhold til elforsyningslovens § 76, stk. 1, skal anmelde leveringsbetingelser, der vedrørende betalingen for, ejerforholdet til og vedligeholdelsen af stikledninger skal være i overensstemmelse med de faktiske forhold i NESANETs forsyningsområde efter 1. januar 2001. Efter 1. januar 2001 er de faktiske forhold, at forbrugere, der ikke overdrager deres stikledninger til NESANET, selv har ansvaret for vedligeholdelsen af stikledningerne, og at forbrugere, der overdrager deres stikledninger til NESANET, skal betale særskilt for vedligeholdelsen,

25. at Energitilsynet finder, at der skal ske et fradrag i det generelle abonnement i år 2001 som følge af, at NESANETs omkostninger til vedligeholdelse af stikledninger ikke er indregningsberettiget i prisen for NESANETs bevillingspligtige ydelser efter elforsyningslovens § 69,
26. at Energitilsynet ikke på det foreliggende grundlag kan bedømme om det af NESANET angivne fradrag på 16 kr. er rimeligt. Energitilsynet pålægger NESANET at dokumentere fradragets størrelse, når NESANET har tilvejebragt det fornødne regnskabsmæssige grundlag herfor og senest ved udgangen af 2001.
27. at indtægtsrammen for NESANET i medfør af elforsyningslovens § 70, stk. 1, reduceres i år 2000 og 2001 med et beløb svarende til antal forbrugere, der betaler det generelle abonnement, multipliceret med størrelsen af det fradrag, som Energitilsynet finder rimeligt på baggrund af NESANETs dokumentation af beløbet.

Sagsfremstilling

28. Energitilsynet har modtaget 25 skriftlige henvendelser fra forbrugere vedrørende NESAs tilbud om overtagelse af stikledninger. Herudover har Energitilsynets sekretariat besvaret flere hundrede telefoniske henvendelser i sagen.

29. Hovedindtrykket af såvel de skriftlige som telefoniske henvendelser er, at forbrugerne er usikre på hvilke konsekvenser en overdragelse vil have. Endvidere er det indtrykket at tilbudet er formuleret i vendinger, som leder forbrugerne til at acceptere tilbudet.

NESAs brev til forbrugerne

30. Fra ultimo oktober 2000 modtog forbrugere i NESAs forsyningsområde brev om, at NESA ønskede at overtage forbrugernes stikledninger.

31. Med brevet fulgte 1) en folder, der nærmere beskrev stikledningen og det vedligeholdelses- og reparationsarbejde en sådan stikledning efter NESAs opfattelse krævede, 2) et svarkort til returnering til NESA med angivelse af om stikledningen ønskedes afhændet til NESA, og 3) en svarkuvert.

32. I brevet informerede NESA om, at virksomheden i 98 år havde vedligeholdt stikledningerne i hele forsyningsområdet, selv om det formelt var husejernes eget ansvar. NESA ville gerne fortsætte med denne service, men kunne kun gøre dette efter den nye elforsyningslov, såfremt forbrugeren overdrogede ledningen til NESA inden den 1. januar 2001.

33. Af brevet fremgik endvidere, at et "ja" til overdragelsen betød, at "vi" fortsatte med at vedligeholde og reparere ledningen, som "vi" altid havde gjort. Det drejede sig for eksempel om udskiftning af stiksikringer - luftledninger, der snos sammen eller rives ned - jordkabler, der graves over o.s.v. Forbrugeren blev informeret om, at ejerskabet ingen praktisk betydning havde, heller ikke for muligheden for at vælge elleverandør, når hele elmarkedet blev givet frit i år 2003.

34. Af brevet fremgik, at et "nej" på svarkortet betød, at forbrugeren selv ville få ansvaret for stikledningen, og at NESA ikke længere kunne vedligeholde og reparere ledningen vederlagsfrit. Et manglende svar fra forbrugeren ville gælde som et "nej" til overdragelsen.

35. Folderen gentog, at NESA siden 1902 havde vedligeholdt stikledningerne i forsyningsområdet, uden at forbrugerne skulle betale ekstra for denne service, men at den nye elforsyningslov imidlertid betød, at "vi" kun kunne fortsætte denne service, hvis ledningen blev overdraget til NESA inden 1. januar 2001.

36. Af folderen fremgik endvidere, at stikledningen var elforbindelsen mellem elmasten eller kabelskabet ude på vejen og husets elmåler, og at forbindelsen kunne være en luftledning eller et jordkabel.

37. Folderen informerede om, at den, der ejede stikledningen, havde ansvaret for at vedligeholde den. Folderen informerede endvidere om, at når NESA ejede stikledningen, skulle forbrugeren ikke bekymre sig om vedligeholdelsen, besvær og uforudsete udgifter, ligesom der ingen ulemper var ved at overdrage ejerskabet. Folderen gentog, at forbrugeren under alle omstændigheder frit kunne vælge elleverandør i år 2003.

38. Af folderen fremgik, at ejerskabet for NESA betød, at driftsudgifterne til stikledningerne og det øvrige elnet kunne samles i én pulje. Det var ifølge folderen mere rationelt og gjorde det muligt at vedligeholde og reparere stikledningen uden at det kostede forbrugeren ekstra.

39. Afslutningsvis blev det konstateret i folderen, at det ikke umiddelbart kostede noget selv at eje stikledningen. Men hvis der skete uheld med ledningen, skulle forbrugeren selv dække omkostningerne til udbedring.

40. I folderen stod, at det i praksis var NESAs netselskab, NESANET, der fik overdraget stikledningen. Ifølge folderen var NESANET på grundlag af en bevilling forpligtet til at opretholde forsyning via de net, som NESANET ejede. Ved en overdragelse af stikledningen ville NESANET derfor opretholde elforsyningen til forbrugeren, som den var i dag.

41. På svarkortet var denne information gentaget.

42. Energitilsynet anmodede på eget initiativ NESA om en redegørelse i sagen. Efterfølgende modtog tilsynet såvel skriftlige som telefoniske henvendelser om brevet.

43. Af redegørelsen fra NESA af 8. november 2000 fremgik, at formålet med NESAs stikledningskampagne var at kunne tilbyde den samme kundeservice, som kunderne var vant til fra NESA. Ifølge redegørelsen ville forbrugernes "ja" til overdragelsen af stikledningen betyde, at NESA forpligtede sig til at opretholde en forsyning af kundens hus i et omfang,

som det var da NESA overtog stikledningen. NESA påtog sig den løbende drift og vedligeholdelse.

44. Af redegørelsen fremgik endvidere, at NESA hidtil havde haft en praksis om at udføre visse drifts- og vedligeholdelsesopgaver pr. kulance. I andre tilfælde havde der været udført eksempelvis træbeskæringsarbejder på kundernes træer.

45. Der blev redegjort for, at denne kundeservice i henhold til den nye elforsyningslov ville ligge uden for de aktiviteter, som NESANET havde lov til at udføre i henhold til bevillingen. NESA henviste til elforsyningslovens § 47, stk. 1, og § 51 stk. 4. Såfremt kunden selv ejede sin stikledning ville opståede fejl mellem elledningen og elmåleren kunne udbedres af NESA efter regning og på markedsvilkår.

46. Det fremgik af redegørelsen, at NESA ikke forventede en ændring af nettarifferne som følge af, at kunderne overdrogede deres stikledninger til NESANET. NESA havde heller ikke til hensigt at nedsætte nettarifferne for de kunder, som beholdte deres stikledninger og således selv påtog sig ansvaret for ledningerne. Det var NESAs vurdering, at der ikke var økonomisk grundlag for at operere med en nettarif for kunder, der ejede stikledningen, og kunder der ikke ejede stikledningen.

47. NESA henviste til, at det er almindelig praksis, at der blev betalt kollektivt, det vil sige at alle kunder på et spændingsniveau betalte samme tarif uanset omfanget af de anlæg, der medgik til forsyningen af den enkelte kunde.

48. Ifølge NESA havde kunderne nu svarfrist til udgangen af året.

49. NESA havde til pkt. 46 og 47 oplyst, at en marginalbetragtning ville give en udgiftsforskel på ca. 20 kr./år mellem forbrugere, der overdrogede stikledningen til NESANET og forbrugere, der beholdte ledningen. Administrationen af to forbrugergrupper ville ifølge NESA nemt kunne medføre at denne udgift mere end blev udlignet.

50. NESA havde endvidere bemærket, at der ikke var økonomisk grundlag for at operere med to nettariffer, idet de administrative omkostninger ved en differentieret tarif oversteg prisforskellen mellem tarifferne. NESA bemærkede endvidere, at en prisdifferentiering ville stride mod den hidtidige kollektive tankegang i tarifieringen, ligesom der var områder, hvor prisdifferentiering i givet fald var langt mere relevant. NESA mente, at selskabets initiativ til at bringe stikledninger ind under elforsyningslovens bestemmelser om forsyningssikkerhed og priskontrol var i overensstemmelse med lovens intentioner. NESA støttede sig til det forhold, at stikledninger kunne indgå i netvirksomhedernes åbningsbalancer.

Energistyrelsens vurdering af stikledningers status ifølge elforsyningsloven

51. Energistyrelsen har i notat af 14. december 2000 vurderet, at vedligeholdelse af stikledninger ikke er en bevillingspligtig aktivitet.

52. Udgangspunktet for Energistyrelsens vurdering var, at distributionsnet efter elforsyningslovens § 5 var et kollektivt elforsyningsnet, som havde til formål at levere elektricitet til en ubestemt kreds af forbrugere. Energistyrelsen anførte desuden at det fulgte af loven, at et kollektivt elforsyningsnet var et transmissions- og distributionsnet, som på offentligt regulerede vilkår havde til formål at transportere elektricitet for en ubestemt kreds af elleverandører og elforbrugere.

53. Ifølge Energistyrelsen blev styrelsens vurdering støttet af stærkstrømslovgivningen, hvoraf det fulgte, at stikledningen var en del af den private installation. En stikledning var i stærkstrømsregulativet defineret som en hovedstrømskreds mellem installationens forsyningspunkt og første afgrejningssted i installationen. Ifølge Energistyrelsen fremgik det endvidere af stærkstrømsregulativet, at stikledningen normalt forbandt sikringerne i mast, kabelskab eller transformerstation med første tavle eller første afgrejningssted i installationen. Ifølge Energistyrelsen blev i stærkstrømslovgivningen anvendt begrebet forsyningsnettet, som i modsætning til stikledninger var underlagt driftslederansvar. Energistyrelsen udledte heraf, at en stikledning ikke var en del af forsyningsnettet i stærkstrømslovgivningen. Der ville ikke blive ændret på dette forhold, uanset hvem der ejede stikledningen.

54. Energistyrelsen anførte, at der ikke er noget i forarbejderne til elforsyningslovens § 20, stk. 1, nr. 1, der talte for, at forsyningsnettet skulle forstås som andet end det kollektive elforsyningsnet. Det var i § 20, stk. 1, nr. 1, bestemt, at bevillingshaverne havde pligt til at vedligeholde forsyningsnettet.

55. Energistyrelsen anførte endvidere, at det i elforsyningslovens § 47, stk. 4, var bestemt, at alle aktiviteter, som ikke var bevillingspligtige, skulle udskilles i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Vedligeholdelse samt eventuelt ejerskab af stikledninger skulle derfor som udgangspunkt udskilles i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Dog henviste Energistyrelsen til bekendtgørelse nr. 186 af 20. marts 2000 hvoraf fremgik, at kollektive elforsyningsvirksomheder havde adgang til at drive elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed sideordnede aktiviteter, såfremt de samlede indtægter herfra udgjorde mindre end 5 pct. af omsætningen i den pågældende virksomhed.

56. Ifølge Energistyrelsen ville NESANET således kunne vedligeholde stikledninger i det omfang indtægterne herfra ikke oversteg 5 pct. af den samlede omsætning i NESANET, uden at der blev stillet krav om udskillelse af aktiviteten i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. Energistyrelsen anførte, at det i den forbindelse var uden betydning, hvem der ejede stikledningerne.

57. Under hensyntagen til, at elforbrugere burde være orienteret om, hvem der har ansvaret for vedligeholdelse af

stikledninger havde Energistyrelsen opfordret NESANET til på elregningen til forbrugerne at oplyse, hvem der havde ansvaret for vedligeholdelse af stikledninger på forbrugernes ejendom, samt hvilken betydning dette havde for forbrugeren.

Ny redegørelse fra NESAs

58. Af redegørelsen af 22. december 2000 fremgår indledningsvis, at NESAs med reference til Energistyrelsens vurdering forventer, at Energitilsynets behandling af sagen retter sig mod alle netselskaber og kun eventuelle NESAs-specifikke forhold behandles i relation til NESAs.

59. Af redegørelsen fremgår, at NESAs efter Energistyrelsens vurdering fortsat vil stå ved tilbudet over for forbrugerne. Ifølge det oplyste skal tilbudet sikre forbrugerne forsyningsikkerhed og service helt frem til måleren. Aktiviteten vil blive udført som sideordnet aktivitet i NESANET.

60. Ifølge redegørelsen vil forbrugere, der overdrager stikledningen og dermed driftsansvaret til NESAs, på en særlig linie på elregningen blive opkrævet 16 kr. plus moms pr. år. Prisfastsættelsen er ifølge det oplyste sket på baggrund af de forventede fremtidige omkostninger ved at drive og vedligeholde stikledninger. NESANETs generelle abonnement vil pr. 1. januar 2001 falde med 16 kr. ekskl. moms pr. år.

61. Det bliver konstateret i redegørelsen, at elforsyningsloven efter NESAs opfattelse ikke sikrer elforsyningen det sidste stykke ind til forbrugeren, og at denne opgave derfor er omfattet af almindelig erhvervslovgivning og uden for elforsyningslovens bestemmelser. NESAs mener at det står uklart, om Energitilsynet har tilsynsforpligtelser i forbindelse med stikledninger efter Energistyrelsens vurdering.

62. Afslutningsvis oplyser NESAs, at fristen for svar på NESAs tilbud om at overtage stikledningerne eller annullere en tidligere accept er forlænget fra 1. januar 2001 til 1. marts 2001. Som årsag til forlængelsen af fristen angiver NESAs den tid der er gået med myndighedernes udmelding i sagen.

63. NESAs har om økonomien i det nye tilbud oplyst, at det erfaringsmæssigt er vanskeligt at sige noget om antallet af vedligeholdelsesarbejder på stikledninger, idet arbejdet blandt andet afhænger af vejrforhold. NESAs har tidligere oplyst, at der i et normalår er ca. 15.000 stiklednings/sikringsskader. NESAs har endvidere oplyst, at ca. 525.000 forbrugere betaler det omtalte generelle abonnement. Til prisfastsættelsen af "stikledningsbidraget" på 16 kr. ekskl. moms har NESAs fremført, at de forventede fremtidige omkostninger til drift og vedligeholdelse indeholder beløb til dækning af ekstraordinære omkostninger ved kraftige storme.

Ny henvendelse fra NESAs til forbrugerne

64. NESAs orienterer i brev af 4. januar 2001 Energitilsynet om, at NESAs som konsekvens af Energistyrelsens opfordring til at orientere forbrugerne om hvem der har ansvaret for vedligeholdelse af stikledninger, udsender nye breve til forbrugerne inkl. et notat med uddybende forklaringer.

65. Brevene er målrettede til forbrugerne alt afhængig af hvordan forbrugerne har reageret på NESAs oprindelige tilbud. Til forbrugere, der har accepteret tilbudet, er der tale om en bekræftelse. Forbrugere, der ikke har taget stilling, vil modtage en modificeret gentagelse af det oprindelige tilbud. Forbrugere, der over for NESAs har tilkendegivet, at de ikke har accepteret tilbudet, vil få mulighed for at ændre beslutningen. I brevene fastholder NESAs som en del af tilbudet, at der skal ske overdragelse af stikledningerne til NESANET.

66. I et notat vedlagt brevene gennemgår NESAs selskabets opfattelse af sagens konsekvenser for forbrugerne. NESAs mener blandt andet, at den nye elforsyningslov medfører, at forbrugerne selv har det fulde ansvar for stikledningernes vedligeholdelse og for udbedring af eventuelle skader. NESAs mener endvidere, at Energistyrelsens fortolkning af stikledninger som værende en del af den private installation vil ændre rammerne for forbrugernes forsyningsikkerhed. Som en konsekvens af Energistyrelsens fortolkning angiver NESAs, at selskabet ikke længere vil kunne arbejde på stikledningerne uden forudgående aftale og uden at opkræve betaling for arbejdet.

Danske Energiselskabers Forenings medlemscirkulære om sagen

67. Danske Energiselskabers Forening har i medlemscirkulære nr. 99 af 21. december 2000 orienteret foreningens medlemmer om Energistyrelsens præcisering af, at stikledningssikringen er omfattet af elselskabernes netbevilling.

68. I cirkulæret råder Danske Energiselskabers Forening medlemmerne til at sikre, at forbrugerne er oplyst om, hvem der ejer stikledningen, hvem der har ansvaret for vedligeholdelsen, og hvad konsekvenserne er i betalingsmæssig henseende for forbrugeren.

69. Danske Energiselskabers Forening informerer om, at forbrugernes betaling for vedligeholdelsen af stikledningen ikke kan indregnes i elprisen. Betalingen skal fremgå separat af elregningen.

Til sagsfremstillingen skal sammenfattende nævnes

70. NESAs angiver i det oprindelige tilbud til forbrugerne om at overtage deres stikledninger, at det er et lovkrav, at NESANET ejer ledningerne for fortsat at kunne forestå vedligeholdelsen af dem. Det fremgår af tilbudet, at omkostningerne til vedligeholdelse af stikledningerne vil blive afholdt sammen med NESANETs øvrige netomkostninger med den konsekvens, at alle forbrugere over elregningen betaler for vedligeholdelsen af stikledningerne, uanset om forbrugerne ejer ledningerne eller ej.

71. Energistyrelsens vurdering er, at vedligeholdelse af stikledninger ikke er en bevillingspligtig aktivitet, og at der ikke er noget i forarbejderne til § 20, stk. 1, nr. 1, der taler for, at forsyningsnettet skal forstås som andet end det kollektive elforsyningsnet. Dette understøttes efter Energistyrelsens opfattelse af stærkstrømslovgivningen.

72. Med Energistyrelsens vurdering vil NESAs vedligeholdelse af stikledninger være en sideordnet aktivitet i NESANET. NESA har redegjort for, at den regnskabsmæssige adskillelse af denne aktivitet fra NESANETs øvrige aktiviteter vil medføre et fald i den generelle abonnementsbetaling på 16 kr. pr. år. Forbrugere, der overdrager deres stikledninger til NESANET, vil blive opkrævet 16 kr. plus moms pr. år på en selvstændig linie på elregningen fra NESANET.

73. Energistyrelsen har præciseret, at det kollektive elforsyningsnet slutter med afgangsklemmerne på stikledningssikringsholderen. Dermed er stikledningssikringen omfattet af netbevillingen.

Vurdering

Konkret henvendelse vedrørende forholdet til konkurrenceloven

74. En forbruger har med henvisning til konkurrencelovens § 11 om misbrug af dominerende stilling klaget over, at NESA udnytter sit monopol til at påtvinge sine private kunder at overdrage deres stikledninger til NESA uden at give en rimelig økonomisk kompensation herfor. Der ønskes med henvendelsen, at Konkurrencestyrelsen pålægger NESA at vedligeholde en forbrugers stikledning på lige vilkår, uanset hvem der ejer stikledningen. Klagen vil blive behandlet i konkurrencestyrelsen.

Energitilsynets beføjelser i sagen

75. Af bemærkningerne til elforsyningslovens § 80 hvori er bestemt, at Energitilsynet kan behandle og afgøre sager på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage, fremgår, at Energitilsynets kontrol med priser, aftaleforhold, leveringsbetingelser m.m. omfatter kompetence til - efter en forhandling - at gribe ind over for såvel ulovlige som urimelige forhold, jf. elforsyningslovens § 77.

76. Af elforsyningslovens § 77, stk. 1, følger, at Energitilsynet kan skride ind hvis priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i elforsyningsloven.

77. NESAs almindelige betingelser for levering blev senest anmeldt til Elprisudvalget som værende gældende fra 1991. Energitilsynet har ikke modtaget anmeldelse af leveringsbetingelser fra NESANET, eller anmeldelse om, at NESAs leveringsbetingelser helt eller delvis er trådt ud af kraft. Det må derfor formodes, at NESANET fuldt ud er indtrådt i NESAs almindelige betingelser for levering.

78. NESAs tilbud til forbrugerne medfører, at pkt. 2.4 i NESAs almindelige betingelser for levering skal omskrives og anmeldes til Energitilsynet i medfør af elforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1, der omhandler anmeldelsespligten for priser, tariffer og betingelser for ydelser, der omfattes af bevillingerne, samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler efter Energitilsynets nærmere bestemmelse. Af pkt. 2.4 i NESAs leveringsbetingelser fremgår, at forbrugeren betaler, ejer og vedligeholder stikledningen, hvilket efter 1. januar 2001 ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold i NESANETs forsyningsområde.

79. Energitilsynet kan således efter elforsyningslovens § 80 på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage behandle leveringsbetingelserne for NESANET. Herudover kan Energitilsynet med hjemmel i elforsyningslovens § 77, stk. 1, konkret bedømme rimeligheden af NESANETs leveringsbetingelser. Endvidere kan Energitilsynet konkret bedømme størrelsen af det oplyste fradrag på 16 kr. pr. år i det generelle abonnement, fordi det generelle abonnement medgår til dækning af NESANETs bevillingspligtige ydelser efter elforsyningslovens § 69.

80. Vedligeholdelse af stikledninger er en sideordnet aktivitet uden for elforsyningsloven og derfor uden for Energitilsynets kontrol. Energitilsynet har af den grund ikke beføjelse til at foretage en kommerciel/markedsføringsmæssig bedømmelse af NESAs tilbud til forbrugerne.

Leveringsbetingelsen i NESAs tilbud til forbrugerne

81. Af Energistyrelsens vurdering følger, at omkostninger forbundet med vedligeholdelse m.v. af stikledninger ikke er indregningsberettiget i prisen for de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser efter elforsyningslovens § 69. Heraf følger videre, at netvirksomheder, der har aktiviteter forbundet med vedligeholdelse m.v. af stikledninger, ikke i den efter elforsyningslovens § 70, stk. 2, udmeldte indtægtsramme for virksomhederne må dække omkostninger ved vedligeholdelse m.v. af stikledninger. Dette følger af § 70 stk. 1, der blandt andet bestemmer, at priser for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser fastsættes i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer, der fastsættes med henblik på dækning af de i § 69 nævnte omkostninger.

82. Stikledningssikringen er efter Energistyrelsens præcisering en del af det kollektive elforsyningsnet. Omkostninger til vedligeholdelse m.v. af stikledningssikringer er herefter indregningsberettigede i prisen for netvirksomhedernes ydelser efter elforsyningslovens § 69 med virkning for de efter § 70, stk. 2, udmeldte indtægtsrammer for år 2001 for netvirksomhederne.

83. For så vidt angår vedligeholdelsen m.v. af selve stikledningen peger Energistyrelsen i vurderingen af stikledningers status ifølge elforsyningsloven på, at bevillingspligtige virksomheder, der ønsker at beskæftige sig med vedligeholdelse m.v. af stikledninger, skal gennemføre denne aktivitet selskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige aktiviteter, jf.

elforsyningslovens § 47, stk. 4. Dog er der givet en undtagelse fra hovedreglen i bekendtgørelse nr. 186 af 20. marts 2000. I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, er bestemt, at kollektive elforsyningsvirksomheder uanset bestemmelsen i elforsyningslovens § 47, stk. 4, kan drive virksomhed med elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed, såfremt de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5 % af omsætningen i den kollektive elforsyningsvirksomhed. Betingelsen er i henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, at virksomhed efter stk. 1 skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra den kollektive elforsyningsvirksomheds øvrige aktiviteter.

84. NESA oplyser på baggrund af Energistyrelsens vurdering, at vedligeholdelse m.v. af stikledninger overdraget til NESANET vil være en sideordnet aktivitet i NESANET. Indtægter og omkostninger hidhørende fra denne aktivitet må af den grund forventes holdt regnskabsmæssigt adskilt fra NESANETS øvrige aktiviteter efter bestemmelsen i § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 186 af 20. marts 2000 om kollektive elforsyningsvirksomheders sideordnede aktiviteter m.v.

85. Heraf følger, at NESANET, som ellers anført i NESAs oprindelige tilbud til forbrugerne, ikke kan afholde omkostninger til vedligeholdelse m.v. af overdragede stikledninger sammen med NESANETS § 69 omkostninger.

86. Dette indebærer, at forbrugerne, der overdrager deres stikledninger til NESANET, skal betale særkilt for vedligeholdelsen m.v. af ledningerne, eventuelt i form af betaling for leje af ledningerne.

Fradragnet på 16 kr. pr. år i det generelle abonnement

87. NESA har oplyst, at NESA pr. kulance har udført vedligeholdelsesarbejder på stikledninger i mange år. I indtægtsrammen for NESANET er der derfor indeholdt omkostninger til vedligeholdelse af stikledninger, idet selskabets indtægtsramme for år 2000 bygger på realiserede 1998 regnskabstal.

88. Indtægtsrammen for NESANET skal som følge heraf reduceres med et beløb svarende til fradragnet i det generelle abonnement multipliceret med antal forbrugere, der betaler det generelle abonnement.

89. NESA har oplyst, at det generelle abonnement pr. forbruger vil falde med 16 kr. pr. år. NESA har endvidere oplyst, at 525.000 forbrugere betaler det generelle abonnement. Fradragnet i NESANETS indtægtsramme kan således umiddelbart beregnes til i alt 8,4 mill.kr. Fradraget udgør ca. 2 pct. af driftsposter i omkostningsrammen på knap 396 mill.kr. i den del af NESANETS indtægtsramme for år 2000, der vedrører spændingsniveauer under 50 kV-niveau. NESANETS samlede indtægtsramme for år 2000 er på knap 1,9 mia. kr.

90. Energitilsynet har ikke haft mulighed for beregningsmæssigt at vurdere størrelsen af fradragnet på 16 kr. i det generelle abonnement, fordi NESA hidtil ikke har foretaget særskilt regnskabsmæssig registrering af omkostninger til vedligeholdelse af stikledninger. Det tilføjes, at der efter udskillelsen af omkostninger knyttet til vedligeholdelse af stikledninger vil kunne foretages en konkret beregning af beløbet.

Forsyningsikkerhedsmæssige spørgsmål

91. Med Energistyrelsens vurdering om stikledningers status ifølge elforsyningsloven og styrelsens afgørelse om, at sikringen hører til det kollektive elforsyningsnet, er vedligeholdelse af selve stikledningen en kommerciel aktivitet.

92. Det indebærer, at enhver, der har autorisation eller på anden måde lovligt kan foretage ledningsarbejder, vil kunne give tilbud på vedligeholdelse af stikledninger.

93. Med hensyn til ejerforholdet til stikledningerne er der for de fleste forbrugere intet nyt i Energistyrelsens vurdering. Kun omkring 20 pct. af elselskaberne ejede stikledninger pr. 1. januar 2000. I 80 pct. af forsyningsområderne havde forbrugerne pr. 1. januar 2000 selv ansvaret for både stikledningssikringen og stikledningen. Hidtil har vedligeholdelsen af stikledningen således som hovedregel været forbrugernes eget ansvar, hvilket også fremgår af de almindelige leveringsbetingelser i elforsyningen. I NESAs almindelige betingelser for levering fremgår eksempelvis af pkt. 2.4, at forbrugeren betaler, ejer og vedligeholder stikledningen.

94. Forbrugere, der ikke overdrager deres stikledning til NESANET, kan som hidtil selv påtage sig ansvaret for vedligeholdelsen af stikledningerne. Alternativt til NESANETS tilbud kan forbrugerne indhente et tilbud om vedligeholdelse af stikledningerne hos eksempelvis en autoriseret elinstallatør.

Afsluttende bemærkninger

95. Energitilsynet har ikke efter elforsyningslovens bestemmelser om Energitilsynets virksomhed beføjelse til at foretage en kommerciel/markedsføringsmæssig bedømmelse af NESAs tilbud.

96. Elforsyningsloven er ikke til hindring for, at Energitilsynets sekretariat afslutningsvis giver en kortfattet orientering om forhold, der kan afledes af vurderingen i sagen:

97. NESANET har som ejer af stikledningerne ansvaret for at holde forsyningen intakt til de forbrugere, som har overdraget ledningerne til NESANET. Dette indebærer, at NESANET også vil skulle foretage anlægsarbejder på stikledningerne.

98. NESAs tilbud til forbrugerne er et kommercielt tilbud. Af forsyningsikkerhedsmæssige grunde må det derfor være i forbrugernes egen interesse, at en aftale om vedligeholdelse af stikledninger opfylder de behov, som forbrugerne måtte have.

99. Der gælder i øvrigt følgende forhold blandt flere, hvis NESANET henholdsvis ejer og ikke ejer forbrugers stikledning:

Forhold, hvis NESANET ejer forbrugerens stikledning:

- NESANET har ansvaret for stikledningen og holder forsyningen intakt ind til installationen.
- Færre tvivlstilfælde om grænsen mellem elanlæg omfattet af installationen og elanlæg ejet af NESANET, fordi NESANET ejer måleren.
- Vedligeholdelse af stikledningen foretages af samme selskab, som har bevillingen til at drive netvirksomhed i forsyningsområdet.
- Aktiviteten er at sammenligne med en kollektiv ordning af forsikringslignende karakter.
- NESANET skal ikke have bevilling til at vedligeholde stikledninger. NESANET kan derfor til enhver tid og på rent kommercielle vilkår søge hele eller dele af aktiviteten afhændet til en tredjepart, som hverken forbrugeren eller andre på forbrugeren vegne har indflydelse på hvem er.
- NESA kan tage sig betalt for transport af elektricitet i stikledningen.
- Forbrugeren kender ikke prisen på længere sigt. Kun NESANETs pris for vedligeholdelsen i år 2001 er kendt på nuværende tidspunkt.

Forhold, hvis NESANET ikke ejer forbrugerens stikledning:

- NESANET kan vedligeholde stikledninger uden at eje dem.
- Forbrugeren bevarer på kort og lang sigt handlefrihed til at indhente alternative tilbud fra eksempelvis forsikringsselskab eller autoriseret elinstallatør.

Udskrevet d. 04.05.2018

Direkte link : <http://energitilsynet.dk/el/afgoerelser/tilsynsafgoerelser/2001/171/>